

Datum 2015-10-28
Reg.nr 131-354-15

Avdelning
Juridiska avdelningen
Handläggare
Carl Braunerhielm
08-563 085 38
carl.braunerhielm@uka.se

Regeringskansliet
(Utbildningsdepartementet)
103 33 Stockholm

Universitetskanslersämbetets yttrande över promemorian Delrapport från Ledningsutredningen (U2014:11), U2014:11/2015/2

Utbildningsdepartementet har remitterat ovan rubricerad promemoria till Universitetskanslersämbetet (UKÄ). UKÄ har följande synpunkter på promemorian.

2. Styrelsens storlek och sammansättning

2.3 Synpunkter på styrelsens storlek och sammansättning

UKÄ anser att det är positivt med en reglering som öppnar upp för att lärosätenas styrelser ska kunna anpassas efter lärosätenas storlek och behov. Ämbetet anser dock att den principiella frågan om extern eller intern majoritet i lärosätenas styrelser bör utredas ytterligare.

3. Förfarande inför regeringens utseende av styrelsens ordförande och övriga ledamöter

3.3 Utredningens avvägningar om förfarandet

Utredningens bedömning är att nomineringsgruppen ska omfatta två personer som lämnar ett förslag i samråd. UKÄ anser att detta förslag väcker en del frågetecken. Ämbetet bedömer att det kan uppstå voteringsproblem ifall endast två personer ska ingå i nomineringsgruppen och ingen av dem är utsedd till ordförande. Med denna konstellation kan det i en voteringsituation resultera i olika förslag till ordförande och externa ledamöter. Regeringen skulle då riskera att få ett förslag till ledamöter som utgör en kompromiss inom nomineringsgruppen. Om nomineringsgruppen även ska ha en ordförande blir det istället ordföranden själv som i praktiken kan fatta samtliga beslut om förslag (jfr 18 § förvaltningslagen). UKÄ anser därför att nomineringsgruppen bör bestå av tre personer. Ämbetet tillstyrker dock förslaget i den del det innebär att landshövdingen och en student inte längre ska ingå i nomineringsgruppen samt instämmer i resonemangen som förs i dessa delar.

5. Författningsförslag

5.1 Förslag till ändring i högskolelagen (1992:1434)

2 kap. 4 §

UKÄ utgår i denna del från att avsikten med förslaget till författningsändringen inte är att åstadkomma någon ändring i sak utan endast att öka tydligheten om styrelsens

helhetsansvar och minska risken för misstolkningar kring representation av olika särintressen i styrelsen (jfr promemorian s. 11 ff. och s. 31). Innebörden av den nya bestämmelsen blir dock en annan. I och med den nya lydelsen ges lärare och studenter i princip en rätt att utse vem som helst till ledamot och ställer således inte krav på att de som utses ska vara ”från de egna leden”, dvs. just lärare eller studenter. Detta får antas inte ha varit avsikten varför paragrafen bör formuleras om.

5.2 Förslag till ändringar i högskoleförordningen (1993:100)

2 kap. 7 b §

Beträffande första stycket anser UKÄ att det är oklart vad som menas med att själva förslaget ska lämnas ”i samråd”. Detta bör därför förtydligas om utredningens förslag till nomineringsgrupp genomförs.

UKÄ anser i denna del även att det är oklart vad som menas med att de personer som utses inte får ha sin ”dagliga verksamhet” vid högskolan. Promemorian ger inte heller någon tydlig vägledning i denna fråga. Det får dock antas att det som avses är att personerna ifråga inte ska ha sådan anknytning till högskolan att de direkt eller indirekt får ett för stort inflytande över vilka personer som föreslås. UKÄ föreslår därför att andra stycket ersätts med lydelsen ”Personerna får inte vara ledamöter i högskolans styrelse och inte heller vara anställda vid eller ha annat uppdrag hos högskolan.”

Beslut i ärendet har tagits av universitetskanslern Harriet Wallberg efter föredragning av verksjuristen Carl Braunerhielm i närvaro av chefsjuristen Christian Sjöstrand och strategi- och planeringsansvarige Per Westman.

Harriet Wallberg

Carl Braunerhielm